

SLOVENSKI NAROD.

Haja vsak dan svedet, misli, deluje in pravi, da velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 12 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 80 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. Za naročila posilja se od četrtistopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 6 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrt leta . . . gld. 3-30
Pol leta . . . „ 6-50 | Jeden mesec . . . „ 1-10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrt leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | Jeden mesec . . . „ 1-40

Naročuje se lahko z vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Kriza.

V Ljubljani, 30. novembra.

Razmerje mej grofom Taafeom in levico postalo je zelo napeto. Levičarji očitajo ministerskemu predsedniku, da ni bil odkritosrčen, ko je privolil v to, da se sestavi trdna večina, v kateri bi pa ne bil Hohenwartov klub, in da je sklical načelnike klubov samo zato, da so ti mesto njega odklonili levičarsko zahtevo. Brez vsega povoda to očitanje ni; grof Taafe ne mara izročiti sebe in vlade levičarjem na milost in nemilost, to je jasno in to je jedino, kar je jasno v tej krizi. Stališče, na katero se je postavil grof Taafe, je zanj jako ugodno. On trdi, da ni rekel ničesar, kar bi bilo moglo levičarje vznemiriti, da torej nima ničesar plačati, želi pa, naj ostane nemškoliberalna stranka še nadalje član trozvezne večine, česar levičarji nečejo. Stališče vlade se razvidi najbolje iz komunikacije, priobčenega v oficijoznih listih, kjer je čitati: Vlada mora, kakor je samo po sebi umevno, prepustiti združeni levici, da po lastnem spoznanju ukrene, kako stališče ji je zavzeti, tako proti drugim velikim strankam v

zbornici, kakor proti vladi. Ako ta stranka odkloni dispozicijski fond, tako to za vlado še ne bo uzrok, opustiti zvezo s to stranko, katera zveza obstoja že dlje časa. Vlada se bo posebno trudila ohraniti kabinetu ministra grofa Kuenburga, ki je doslej zmerno in taktno posredoval mej stranko in vlado. Ako bi se nemški levici videlo absolutno potrebno, da izstopi nje zaupni mož iz ministerstva, bi nadaljno občevanje s to stranko bilo sicer otežkočeno, nikakor pa ne — vsaj za vlado — popolnoma ustavljeno.

Iz te oficijozne izjave je razvideti, da vlada ne misli pretrgati vseh vezi z levico in da so pogajanja samo začasno sistirana. Kdaj se bodo zopet začela, tega ne vé nihče povedati, zlasti ker se vse vrši tako skrivnostno, da niti levičarji sami ne vedó, kakšno je pravo bistvo pogajanj mej Plenerjem in Taafeom. Večina levičarjev je zelo razburjena in želi, naj se izvajajo vse konsekvence položaja. Prvo vprašanje, s katerim se bo klubu baviti, je to, ali naj grof Kuenburg ostane še nadalje v ministerstvu, ali naj se umakne. Večina Dunajskih listov sodi, da bo Kuenburg odstopil in pričakuje dotično razglasilo še tekom tega tedna. Vlada se trudi obraniti Kuenburga v ministerstvu in zastavlja v to svrhu ves svoj upliv. Poučeni parlamentarni krogi sodijo situacijo zelo pesimistično, trdeč, da bo grof Taafe končno venderle odnehal in ohranil levičarje na svoji strani s primernimi koncesijami.

Državni zbor.

Na Dunaji, 29. novembra.

Malokdaj pride k javnim sejam drž. zbora toliko gledalcev, kakor jih je bilo zbranih danes. Vse je nestrpno a zaman pričakovalo definitivne rešitve krize in tudi poslanci se niso zanimali za drugo nič, kakor za vprašanje: kako se bodeta pogodila vlada in levica. Vseled te splošne vznemirjenosti ni naredil govor Kronawetterov tistega utisa, kakor bi ga bil v normalnih razmerah in niti govori protisemitov, Schneiderja, Schlesingerja in Gessmanna niso zanimali poslance, čeprav so bili močno opoprani.

Začetkom seje interpelira posl. dr. Fuss naučnega ministra radi pripravljalnega tečaja s poljskim učnim jezikom na učiteljski v Tešinu, posl. Lupul pa je odgovoril kot načelnik gospodarskega odseka na vprašanje o znižanju carine na kavo in petroliji.

Zbornica prestopi na dnevni red.

Posl. Schlesinger se sklicuje na zadnji govor Blochov, kateri ga je primoral, da se drugič oglasi. Bloch je trdil, da dandanes pač ni več mogoče povedati, kje se začne žid, to pa ni res. Žid izkorišča nežida in zaničuje vse idejale, če ne nosijo nič dobička, kristijana pa vodi načelo: živeti sam in druge živeti pustiti. Postavodajalci, priznavši pred 25 leti pravno nizko stoječim židom tista prava, kakor kristijanom, storili so veliko hibo. Treba je ta prava zmanjšati. Žid ne mara fizično delati in se bavi samo z goljufijo. Odkar so židje osvobojeni, so nagomili ogromno denarjev. Govornik se bavi obširno z borso, židovskimi zavarovalnimi družbami in s trgovino z dekleti ter pride v malo kontroverzo s predsedujočim Chlumeckim in naglašja končno, da je treba pravice židov vsaj toliko omejiti, da ne bodo mogli kristijanskih narodov več izsesavati.

Posl. dr. Kronawetter zavrača predgovornika, češ, da je imetje enakomerno razdeljeno mej kristijane in žide ter preide na politično polje, rekši, da je nad vse važen zadnji govor Schwarzenberga, kateremu se je dovolilo proti določbi opravičnika, da je govoril o stvari, katera ni spadala v obravnavo. Pri proračunski obravnavi so ministerski fotelji navadno prazni, pri Schwarzenbergovem govoru pa je bil ministerski predsednik slučajno navzočen in je slučajno vedel, da bo Schwarzenberg govoril, kar bi bil moral govoriti pri drugi točki. Važno je to, na kar grof Taafe ni odgovoril. Schwarzenberg je rekel, da je želeli jasnih razmer. Kdo jih želi? Tista kamarila, ki je uničila svobodo l. 1848. se zopet budi iz sna, toda svobodomiselnih elementi se ne plašijo boja. Schwarzenberg govoril je premišljeno. Napovedal nam je boj zoper Ogersko in zoper dualizem, združitev monarhije in kon-

LISTEK.

Gospod Šramek.

cesije posamnim deželam. Kako to, da se zdaj hkrati kliče na boj zoper Ogersko in kako, da je ministerski predsednik pri tem tako pomembno molčal? Taka akcija se da izvršiti samo nasilnim potom. Grof Taaffe je sicer vprašal: Ali izgledam tako, kakor da sem sposoben za nasilen čin, a odgovorilo se mu je dobro: Ni treba, da vi zakrivite nasilstvo, dovolj je, če je ne zaprečite. Tudi če se nič ne stori, da se podpirati nasilstvo, o pravem času se bodo že oglasili za to sposobni možje. Doživeli smo to že l. 1848. in morda nas še kaj takega čaka. Odkar ima Ogerska kralje iz habsburske dinastije, sovražili so jo vedno najreakcionarnejši elementi. Vsi vladarji so prisegli na ogersko ustavo. Obstoječe državnopravno razmerje se ne da siloma odpraviti, ne da bi se kršilo pravo. Sovraštvo reakcionarcev se snuje iz tega, da je Ogerska zavetišče svobode. Moč Rima razbila se je ob meji Ogrske še vselej in tega ne morejo nekateriki pozabiti, zato sovražijo klerikalci Ogersko. Iz Ogerske prihajala je vzpodbuda za svobodomiselnost težnje tudi k nam. Klerikalci sovražijo Ogersko tudi za to, ker dá židom živeti. (Na neko opombo dra. Luegerja pravi Kronawetter: Vaša preteklost, g. dr. Lueger, tudi ni židovskega upliva povsem čista. — Lueger: Bolj že, nego Vaša. — Kronawetter: Jaz tega nikdar trdil nisem. — Lueger: Časih ste samo o svinjskih židih govorili. — Kronawetter: To je laž. — Lueger: Koliko prič naj pripeljem? — Kronawetter: Krivih prič dovolj; ti bodo krivo pričali in pojdejo potem k izpovedi. — Ebenhoch: To je škandal. — Kronawetter: Mene sme predsednik k redu poklicati, drug nihče. — Ebenhoch: Govorili ste o izpovedi. — Kronawetter: Tu imam svobodo govoriti, kar hočem, in nisem podvržen Vaši disciplini. — Ebenhoch: Dostojno se morate obnašati. Žalili ste versko čustvo. — Kronawetter: To Vam nič mari; o zadnjih uzrokih vsega, kar biva, smem misliti, kar hočem. — Ebenhoch: Tu pa ne smete tako govoriti. — Kronawetter: To bi bilo lepo, ko bi imel vsak fevdalni klerikalec zapovedovati. Pfuj! — Predsednik pokliče govornika k redu, češ, da je razžalil Luegerja, očitaje mu, da bi navedel krive priče.) Kakor l. 1848. bati se je novega atentata na svobodo. Govoril se, da bo Avstrija izstopila iz trojne zveze ter se pridružila Rusiji in Franciji. (Mladočehi kličejo: To bi ne bila nesreča!) To bi bilo nevarno naši svobodi. (Mladočehi kličejo: Saj je nič nimamo!) Govoril se tudi o skrivnih prizadevanjih, katerim je smoter preobraziti Francijo v monarhijo. Reakcionarni elementi se poslužujejo narodnih elementov, da bi zmagali. Čehi morejo naravno napredovati tudi brez državnega prava. Madjare in Poljake spremljale so simpatije vega sveta, ker so se borili za svobodo. Govornik izjavi, da misli glasovati zoper proračun.

Posl. dr. Schneider govori o židih in vpraša vlado, zakaj ne da prestaviti talmuda. Absolutizem mu je ljubši, kakor parlamentarizem. Ustava dala je židom svobodo oropati kristijane. Madjari so samo hlapci židov. Govornik se bavi z Dunajskimi novinarji, trdeč, da so sami lopovi.

Tudi sive, vedno s sadro pobeljene hlače so bile pokrtačene, njih ogoljena roba zarobljena in čevlji vkljub nekaterim razpokam položeni kot novi. Za ples so bili pač videti nekamo težki in nad potrebo veliki.

Bog vé, kaj je Šramek pričakoval od tega večera. Toliko je gotovo, da je Berto poprosil za ples in da mu je odrekla. Šramek je bil takoj na to v krogu z ženo hišnega hlapca, ki je že tri tedne naprej govorila, kako se napleše na pustno nedeljo. Šramek in njega plesalka sta se vedla tako neprijetno in se plešoč objemala tako tesno, da je mej pametnejšimi članovi družbe to vzbujalo pohujšanje. Le hišni hlapec tudi ta pot vidno ni opazil ničesar, in pogled njegovih velikih, malomarnih očí je izpod košatih obrvij mirno in nebrizno tekal po pivnici, kamor prenočevalci nocoj niso imeli pristopa, razven po polunoči. Hišnemu hlapcu je dalo dosti opravila, pregovoriti odrevenele in sitne siromake, naj se gredo mej tem za nekaj ur izprehajati po mrzli noči, ali pa gredo kar drugam, kjer se nocoj ne pleše. Kdo vé, koliko časa bode trajala zabava, kdo vé, kdaj se razide gospoda — in stoprav potem je možno misliti na to, da bi kot vsako noč bedni, od celega sveta zapušteni reveži plegli po trdih pivničnih tleh, po klopéh in mizah, s čevlji ali suknjo pod glavo...

(Dalje prih.)

Predsednik pokliče Kronawettera drugič k redu, ker je s svojo opazko o izpovedi napadel katoliško cerkev.

Posl. dr. Gessmanna polemizira s Kronawetterom in mu očita, da se je izneveril svojemu političnemu prepričanju. Prej je zabavljaj židom, zdaj zabavlja duhovnikom in plemičem. Kronawetter je govoril o Ogerski? Ali jo pozna? Saj so ga vendar z orožniki iztirali od tam? Ali ne vé, da so na Ogerskem zatirani vsi Nemadjarji, da se tam sodišča zlorabijo in o taki državi pravi, da je zavetišče svobode? Tudi francosko republiko je proslavljal. Častitam mu, da se navdušuje za republiko korupcije in tatvine. Meni je absolutizem ljubši nego republika tatov in razbojnikov. Končno zahteva govornik, naj se voli grajalni odsek, ker mu je Kronawetter očital pobalinstvo.

(Posl. Neu wirth: To se pravi delati! — Lueger: Tega ste Vi krivi. — Neu wirth: To je škandal. — Lueger: Pogajajte se z vlado. — Neu wirth: Škandal! Tu bi morali delati. Predsednik bi take debate ne smel dopustiti. — Lueger: Res je, saj bočete Vi ministerski portfelj. — Neu wirth: Mi ga ne maramo! — Lueger: Ne marajo ga! — Neu wirth: Tako je! Vi bi radi postali minister. — Lueger: To mi še na misel ne pride, to prepustim rad drugim! — Neu wirth: Prihodnjič plačevati bode ustopnino. Gospodje ministri sedé tu kakor v gledališču.)

Posl. Kronawetter zavrača Gessmanna, da bi bil govornik kdaj proval žide ter pravi, da mu ni namen izsiliti iz Taaffeja nekoliko ministerskih portfeljev. Meni je vse jedno, kdo je minister, jaz nikdar ne bom to postal. (Klici: To verujemo!)

Posl. Gessmanna odgovarja očitajoč Kronawetteru, da je že večkrat žalil katoliško cerkev ter prizna, da predgovornik ne hrepeni po ministerskem portfelju, pač pa drugi.

Ko je še posl. Richter popravil neko trditve in je še poročevalec spregovoril nekoliko besed začelo se je glasovanje. Zbornica vzprejela je točko „državni zbor“ z veliko večino, ker je tudi levica zanj glasovala.

Predsednik pokliče Gessmanna k redu, ker je razžaljivo govoril o Franciji ter zaključil sejo. Prihodnja seja jutri.

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 30. novembra.

Politični položaj.

„Narodni Listy“ svari mladočeške poslance, naj ne ustopijo v večino, ako bi jih Taaffe vabil. Pomagati grofu Taaffeju v kritičnem položaju, to ni koristilo niti Staročehom, niti komu drugemu. Naš trenutek še ni prišel, prišel pa bode, ker mora priti. — Poljski listi poročajo o krizi v zmislu, nasprotnem levičarjem. Pravijo, da je stališče poljskega kluba sila težavno, ker gre za krizo, ki bi utegnila državi postati nevarna, dočim mora zajedno paziti, da se ustavi vsaki prevladi levice, ker bi to bilo v veliko škodo avtonomističnemu principu.

„Madjarske stranke.“

Novo ministerstvo je v veliki zadregi. V liberalni stranki je nekaj takih elementov, kateri se odločno upirajo prevladi Tisze in njegovih ožjih somišljenikov. Prav Tisza pa ima tudi na vlado odločilni upliv in zato je nasprotstvo nezadovoljnih naperjeno tudi zoper ministerstvo. Za parlamentarno vlado je vedno neugodno, če nima vodstva vladne stranke v rokah in zato je tudi ministerstvo Wekerlovo v strahu, da obsedi na tleh, ko nima odločilnega upliva in se je jela zaslonba majati. Madjarski listi sami sodijo, da Wekerle

da bi se prihodnjo spomlad zdravi in srečni sešli v Metliki. Bog!

Slavno vredništvo „Slovenskega Naroda“

v Ljubljani.

Glede na dopis iz Poljan v številki 244 Vasiga lista z dne 25. oktobra t. l. objavite nasledni: popravek

Ni res, da je tukajšnji občinski odbor dne 7. oktobra t. l. imel sejo.

Pač pa je bila dotična seja dne 9. oktobra t. l.

Ni res, da se končno v zdigne odbornik Notar Tomaž in bere neko, kakor je rekel od škofije prišlo pismo, v katerem smo prošeni, podpisati se pod besede „Vse za vero, dom in cesarja.“

Res pa je, da je občinski odbornik Tomaž Notar predlagal, da naj občinski odbor sklene z ozirom na ostudne napade na prevzvišenega knezoškofa udanostno izjavo, koje načrt je prebral.

Ni res, da se je prečitelo možem iz došlega pisma, da se gospod knezoškof vedno poteguje za vero, dom in cesarja, njegovi nasprotniki pa le za cesarja.

Res pa je, da so udanostno izjavo, kakor je predlagal odbornik Tomaž Notar, podpisali vsi navzoči občinski odborniki.

Ni res, da v celem odboru komaj štirje za silo brati in pisati znajo.

Ni res, da kateri koli, občinski mož o katerem koli odstavku udanostne izjave pojma ni imel.

Ni res, da so tisti možje nasprotniki zoper popravo tukajšnje farne cerkve in da so se upirali prevzvišenemu knezoškofu.

Res je marveč, da se popravi cerkve sami nihče pri nas ne upira.

Ni res, da o napadu na prevzvišenega gospoda ni nikomur nič znanega.

Ni res, da je to le hujkanje od kake skrivne strani.

Ni res, da bi odbor tega ne bil stavil sam od sebe.

Ni res, da kdo odbornikov to postopanje obžaluje, ali da je celo „vsi obžalujejo“.

Ni res, da se je župan po tem dogodku in glede njega izrazil. „O kako neumen je kmet“.

Ni res, da so bili občinski odborniki lansko leto uporni pri popravi cerkve.

Ni res, da je konec pogovarjanja pri Poljanskem gospodu župniku radi odkupa patronata bil. „Mi smo in ostanemo zvesti in pokorni svojemu dušnemu in višjemu pastirju, a kar se tiče denarne odškodnine 200 gld., naj le ostane pri starem, ker tako daleč vendar naša udanost ne sega, da bi sebi in svojim potomcem kvar delali.“

Res je le toliko, da so se občinski možje in ključarji izrekli zoper odkup patronata.

Ni res, da se je zaupnica pri vas naročila.

Ni res, da se Poljanci rote in togote, ter da se branijo ali sramujejo pohvale v „Slovenču“.

Ni res, da je dr. Ivan Taučar za našo dolino več storil, kakor vsi duhovniki naši rojaki.

Res je marveč, da o dobrotah dr. Taučarja za našo dolino tukaj ničesar ne vemo.

Ni tedaj res, da je dr. Taučar „dobrotnik“ naše doline.

Rasnici na Ljubo dostavi se še izrečno, da je naš občinski odbor udanostno izjavo prevzvišenemu knezoškofu v sei dne 9. oktobra popolnoma samostalno sklenil v oni obliki, v kateri se je objavila v „Slovenču“.

Tako jo je predlagal občinski odbornik Tomaž Notar, ki jo je od besede do besede prečital, da je vsak navzočih odbornikov vedel vsako besedo izjave, katero je podpisal.

Občinski urad v Poljanah dne 9. nov. 1892. Urban Pintar, župan; Franc Stanonik, obč. svet. Tomaž Notar, odbornik.

Domače stvari.

— (Imenovanje.) Deželni odbor je imenoval dr. V. Gregoriča primarijem v deželni bolnici; dr. A. Samica, prvega fužinskega zdravnika v Trbovljah, pa okrožnim zdravnikom v Kočevju, toda le začasno, dokler ne izkaže popolnega znanja slovenščine. Dr. J. Portnik, začasni okrožni zdravnik v Železnikih, premeščen je na lastno prošnjo v Senožeče. — J. Ravnikar, nadučitelj v Litiji, imenovan je od deželnega šolskega sveta nadučiteljem v Mokronogu.

— (Obvestila.) Včeraj obsojen je bil naš odgovorni urednik, g. Josip Mali, na 20 gld globe,

ker se je branil vzprejeti popravek Poljanske občine, tikajoč se zgodovine tamošnje udanostne izjave. — Jeli popravek stvaren ali ne, to naj blagovolijo presoditi naši čitatelji pravniki sami. Mi vložili smo proti tej obsodbi priziv; sicer bo pa našla stvar primeren odmev tudi še na drugem mestu.

— (Slovensko gledališče.) Naznanilo o jutrajšnji predstavi Gogoljevega „Revizorja“ imamo še pristaviti, da nastopi prvičrat na slovenskem odru nova igralna moč, g. Thalmeiner, in sicer v ulogi glavarja Antona Antonoviča. Gledališki list prijavljamo na drugem mestu.

— (Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imelo dné 23. novembra svojo LXIII. sejo. Navzočni: Tomo Zupan (prvomestnik), dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, Matej Močnik, Ivan Murnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Vošnjak (denarničar), Andrej Zamejic, Anton Žlogar (zapisnikar). Od nadzorništva: Ivan Vrhovnik.

— Prvomestnik naznanja, da je došla za vojaško knjižnico domačega polka naročba „Junakov“. — Blagajnik poroča, da je v poslednjih mesecih vodstvu došlo izredno veliko darov in doneskov, tako da ima družba že dozdej za 2000 gld. več dohodkov, kakor celo lansko leto. Rastli so pa tudi troški v isti meri, posebno radi razširjanja tržaške šole in ustanovitve dveh novih šolskih vrtcev. Vspeh bi bil še ugodnejši, da ni 32 podružnic dozdej z letošnjimi prispevki zaostalo; ker se računi sklepajo s koncem leta, vabimo jih uljudno, da vsaj do takrat vpošljejo svoje doneske, če tudi majhne, saj vemo, da „zrno do zrna pogača — kamen do kamena palača“.

— Tajnikova izvestja o tekočih zadevah vzamejo se odobrovalno na znanje. Slavnim podružnicam se uprav zdaj razpošiljajo „Vestniki“, družbine knjižnice VII. zvez. „Junaki“ in VIII. zvez. „Cigler“, kakor tudi okrožnica, s katero naj blagovolijo načelnikstva povabiti posamne rodoljube svojega okraja k še obilnejšemu pristopu. — V vestniku VI. str. 64 urinila se je neljuba pomota, izkaz poslatih doneskov velja namreč za l. 1891., ne pa za 1892.

Na str. 87 je izostalo: število otrok zabavišča v ulici Barzelini v Gorici, ki znaša 48, a v ulici sv. Klare pa 54. — Za družbino posestvo dr. Čučka se je oglasil kupec, s katerim se sklene kupna pogodba. — Vsled odpovedi vrtnarice gospdč. Antonije Nadlišekove imenuje se zabavišču pri sv. Jakobu v Trstu otroška vrtnarica gospdč. Ivanka Mikota. — Dovolilo se

— (Razpisane službe.) Na jednorazredni ljudski šoli v Izlakah poleg Zagorja ob Savi razpisano je učiteljsko mesto z letno plačo 450 gld. Funkcijsko priklado 30 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje do 15. decembra pri okrajnem šolskem svetu v Litiji. — Pri deželni sodišči v Ljubljani izpraznjeno je mesto jetniškega paznika. Zahteva se znanje slovenskega jezika. Prošnje do 26. decembra pri predsedstvu deželnega sodišča v Ljubljani. — Pri okrajnem sodišči v Logatci se oddaja z dnem 1. decembra služba pisarja z mesečno plačo 30 gld. Prošnje je poslati okrajnem sodišču v Logatcu.

**Prvo krono
družbi sv. Cirila in Metoda!**

Razne vesti.

* (Cesar in kralj za češko šolo.) Kakor poroča Piseški „Otavan“, podaril je cesar za češko šolo društva Komensky na Dunaji 500 gld. Poleg tega podarila je cesarica in kraljica 100 gld. in nadvojvoda Karol Ludovik 100 gld. Ta darila objavila so se pri koncertu, ki se je priredil na korist društva Komensky na Dunaji in so vzbudila veliko navdušenost med navzočimi.

* (Petindvajsetletnica slovanskega dobrodelnega društva.) Iz Peterburga se javlja, da bode dobrotvornostno društvo („Slavjanskoje blagotvornostno občestvo“) bodoče leto v maju praznovalo petindvajsetletnico svojega obstanka. Tem povodom priredilo bode društvo veliko svečanost, na katero bode povabilo odlične Slovence inozemske.

* Nova udobnost za obiskovalce narodnega divadla v Pragi.) Neka Varšavska firma ponudila je upravi „Narodnega divadla“, da poskrbi za vse sedeže in vse lože gledališka kralja, za katerih porabo bi bilo plačati samo nekaj krajcarjev. Vrh tega plačala bi podjetna firma oboje, katero bi imelo s tem posla, sama, oddala vsako leto nekaj dobička gledališni upravi in poleg tega dala še na leto 500 gld., da se razpiše nagrada izvirni češki drami ali operi.

* (Skopuhov roman.) V Berlinu umrl je te dni znan oderuh, zapustivši več milijonov imetja. V svoji mladosti bil je ta mož vesel in živahen ter imel ljubavno razmerje s hčerjo nekega mizarja. Ljubica prisegla mu je znano večno zvestobo, pa jo kmalu pozabila ter se poročila z imovitim krojačem. Od tedaj bil je pokojnik ves izpremenjen in vse svoje misli koncentriral na denar. Delal je in štedil in ko si je nekaj prištel, jel je ljudi odirati brez usmiljenja ter bil vsled tega znan po vsem mestu. Ljubice svoje pa le ni pozabil; ko je obudela, podpiral jo je izdatno, pošiljal ji novcev in dobra vina, čeprav sebi ni nikdar privoščil ni kapljice, a — videl je ni nikdar več, nikdar je ni več pustil k sebi, niti tedaj, ko je ležal na smrtni postelji.

Književnost.

— „Slovensko-nemški slovar“, ki bode izdan na troške rajnega knezoškofa Ljubljanskega Antona Alojija Wolfa, in ga je uredil g. prof. M. Pleteršnik, začel se je že tiskati. Iz nabranega gradiva se je dal sestaviti tak slovar, ki bode najbolj služil praktičnim namenom. Da bi pa natančnejšo podobo našega jezika kazal, dodala so se še naglasna in izreko nekaterih glasov določujoča znamenja, toda samo le na čelu stoječim tolmačenim besedam, in imenovani so tam, kjer se je potrebno zdelo, s kraticami viri, iz katerih je kaj sprejeto v slovar; besedam in rekom povsod ali široko po Slovenskem znanim in sploh rabljenim, kakor tudi onim tujkam, ki se največ za znanstvene pojme malone v vseh evropskih jezikih nahajajo, ter v slovenski obliki malo ali nič niso izpremenjene, nič ni pristavljeno. Pa umeje se samo ob sebi, da pripisani citati ne morejo imeti tega pomena, da se dotične besede samo le pri teh pisateljih in v teh spisih ali v teh krajih nahajajo, ki so omenjeni, drugod pa ne; tako obširno nikakor ni bilo nabrano gradivo. Naglas se ravna najbolj po načelih razloženih v razpravah profesorja M. Valjavca, priobčenih v „Radu jugoslovanske akademije“ („Prinosi k naglasu u novoslovenskom jeziku“), in po govoru zlasti dolenskem; naglasna znamenja so z neznatno izpremembo od Vuka Št. Karadžića rabljena, izreko določajočih znamenj pa je bilo treba nekoliko novih izmisliti. Gradivo slovarsko je obsegalo rokopisne slovarje, večje in manjše zbirke mej narodom nabranih besed in izpiske iz tiskanih slovenskih slovarjev in drugih knjig od nastarejše do najnovejše dobe. Sprejeto je v slovar vse besede, kar ga je ponujalo gradivo, ako se je urednik

prepričal da je narod kje govori ali da se rabi v knjigah. Zato so tudi mej narodom in v knjigah navadne in udomačene tujke sprejete; niso se pa sprejele v novejšem času in po nepotrebnem iz sosednjih jezikov vzete kakor tudi iz knjig ne one besede, ki so napačno skovane ter si niso po obširni rabi veljave pridobile; tudi niso sprejete brez potrebe iz drugih slovanskih jezikov vzete besede. Takim besedam, pri katerih je manj jasno, kako so nastale, zlasti tujkam, katere je narod v starejših dobah sprejel iz sosednjih jezikov, dodajala so se, kjer je bilo mogoče, kratka pojasnila, primerjajoča one besede, iz katerih so nastale ali s katerimi so v zvezi. Pisava je povsod, tudi v citatih, kolikor mogoče jednaka, ker je delu poglobitveni namen praktična uporabnost, katero bi različenost v pisavi citatov le ovirala. Slovar bo izhajal v šestih po pet pol obsegajočih. Vsakih pet do šest tednov pride po jeden sešitek na svetlo. Prvi sešitek bode izdan koncem meseca decembra. Koliko bode vseh sešitkov, tega ni moči sedaj natančno povedati; utegne pa jih biti okoli dvajset. Slovar se tiska v „Katoliški tiskarni“. Cena vsakemu sešitku bo 50 kr. Naročila sprejema „Kat. bukvarna v Ljubljani“.

— „Zvonimir“, je ime hrvatskemu koledarju, ki ga izdaje vsako leto knjigarna Lavoslava Hartmana (Kugli in Deutsch) v Zagrebu. Ta koledar odlikuje se izmed vseh drugih po raznovrstnosti vsebine in lepih ilustracijah, katerih ima 58. Posebno zanimati utegnejo slovenske čitatelje lepo izvedene slike zadnje razstave v Zagrebu, katero si je ogledalo toliko Slovencev iz vseh krajev. Gotovo bode ta koledar dobro došel vsaki slovenski hiši, kjer se goji bratski hrvatski jezik. Cena mu je 60 kr., trdo vezanemu 80 kr. Dobiti ga je tudi pri nekaterih slovenskih knjigarnah.

— „Vatrogasac“, prvi hrvatski ilustrirani strokovni časopis, ki izhaja v Reki-Trsatu, ima v vsaki številki tudi slovensko pisane članke o ognje-gasnih stvarih. Prav toplo smemo torej priporočati ta zares lep in zanimiv list vsem slovenskim ognje-gasnim društvom. Naročnina za letošnje leto velja samo 1 gld. 95 kr. Vsako ognjegasno društvo, ki si naroči prvi tečaj, bode s to malo svoto prav lepo obogatilo svojo društveno knjižnico.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 29. novembra. Na izjavo „konservativnega kluba“ z dné 20. t. m., da „klubu neodvisnih hrvatskih in slovenskih zastupnikov“ ne more priznati pravice, imeti v svojem naslovu tudi označenje „slovenskih zastupnikov“, dokler pripadajo vsi slovenski poslanci „konservativnemu klubu“, storil je in pismeno naznanil „klub neodvisnih hrvatskih in slovenskih zastupnikov“ protizjavo, da državna poslanca dr. Laginja in Spinčić zastopata tudi oni del slovanskega prebivalstva Istre, kateri je slovenske narodnosti, ter da ima klub že iz tega uzroka pravico, imeti v svojem naslovu tudi označenje „slovenskih zastupnikov“.

Dunaj 30. novembra. Grof Kuenburg naznanil je baje ministrskemu predsedniku, da nikakor ne umakne svoje ostavke.

Dunaj 30. novembra. Veleposlanik v Berlinu Szögyenyi prišel na Dunaj nalašč v ta namen, da dogovorno z nemškim kancelarjem upliva kolikor moči na rešitev parlament

Naznanilo

Odbor kluba slovenskih biciklistov
„Ljubljana“

naznanja, da se je določil za
letošnji občni zbor

šesti dan meseca grudnia.

Zborovanje se vrši po §. 7. društvenih pravil.

Lokal: Hafner-jeva pivarna.

(1306)

Odbor.

Tinktura zoper kurja očesa.

Najvarnejše in najboljše sredstvo, da se odpravijo kurja očesa, zagnanci in žulji. Na kurje oko ali na zagnanec se skozi 5—6 dni ta tinktura zjutraj s čopičem, ki je v steklenici, dobro namaže, ko to preteče, se vzame mlačna kopel, potem se kurje oko lahko z nohti izvzame. Steklenica stane 25 kr., 10 steklenic 2 gld.

Piccoli-jeva lekarna „Pri angelju“
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Vnanja naročila se proti povzetju svote točno izvršujejo. (59—13)

KARL TILL

Ljubljana, Špitalske ulice št. 10.

Risalnice, risalni ogel, risalni čavlički, risalne šine, risala, predloge za ronde pisavo, peresa za ronde pisavo, škrljnatih klinci, škrljne ploščice, pisalne mape, pisalni papir, pisanke, šolske torbe, sepija tinta, jeklena peresa, predloge za pokončno pisavo, peresa za pokončno pisavo, sindetikon, bela kreda za tablo, nožičevke, mape za pisanke, tinte črne in barvaste, tintni gumi, tintni črtniki, črnilec, tintniki, kvadratna črtala, risalniki, risarski bloki, risarski papir, predloge za risanje, orodje za risanje. (1024) IV. (12)

Poziv!

Podpisanec pozivlja **Rozalijo Svetle**, rojeno **Cerar**, iz Moravč, — sedaj baje nekje na Gorenjskem — da se vsaj do 1. prosinca 1893 v njegovi pisarni v Idriji zglesi.

Karol Hanss s. r.,
c. kr. notar v Idriji.

(1226—2)

V lovski in mokri jesenski dobi moči je doseči mehkega in suhega obuvala, saj o tedaj, če se rabi **F. BENDIK-ova** v št. Valentinu (Nižja Avstrija) patentovana, nepremočna

redilna mast za usnje

ki se rabi pri obuvalu na Najvišjem dvoru že nekaj let, kakor tudi za svetljenje in voščenje istega c. kr. izključno privilegirana

svetilna tinktura za usnje

katera ne pušča barvo ter je izkušana od c. in kr. državnega vojnega ministerstva in je v rabi v c. in kr. vojski in največjih prevoznih podjetjih.

Cena

svetilni tinkturi za usnje:	redilni masti za usnje:
1 kilo gld. 120	1/4 pušica gld. —80
steklenica št. 1 —80	1/4 pušice —40
steklenica št. 2 —40	1/4 pušice —20
steklenica št. 3 —20	1/4 pušice —10

V vseh večjih mestih monarhije v zalogi. — Glavna zaloga v Ljubljani pri **Schussnig-u & Weber-ju**; v Kranju pri **Pettan-u**; v Radovljici pri **Homan-u**; v Celju pri **R. Stieger-ju**. (965—7)

Svari se pred ponarejanjem.

Jedino pravo prirerjanja pristuje F. Bendiku v St. Valentinu.

Za slehernega, ki ima občutljivo polt!

Ojstra, ne strogo nevtalna mila jako so kvarna osebam z nežno ali z občutljivo poltjo; laidirajo in gonobijo isto v najkrajšem času popolnoma. V takih slučajih se od zdravniške strani nasvetuje poraba **Doering-ovega mila s sovo**, ker to milo ne sodrzuje nikake kiseline, pač pa mnogo tolaše in ker je nepopačeno čisto.

DOERING-ovo MILO

Generalno zastopstvo: A. MOTSCH & Co., Dunaj, I., Lugeck Nr. 3.

Vrednost **Doering-ovega mila** ne tiči le v tem, da je fino parfumovano, da jako dobro očišča, da se ga jako malo potroši, nego poglavitno v tem, da ne odvzame tolaše polti, jo ne zdela, jo ne dela hrpavo in razpokano, ne peče in ne razteguje, in da je, če se vsak dan uporablja, najbolj ega npliva na lepoto človeške polti. (1111)

Dobiva se povsod po 30 kr.
— Za nežno ali občutno polt najboljše milo! —

Skladni koledar **Dijaški koledar** **Štenski koledar**
cena 60 kr. cena 60 kr. cena 25 kr.

Dobivajo se

v „Narodni Tiskarni“ in pri knjigotržcih.

Razglas.

Da se zagotovi

hrana in pripraga odgnancem

pri odgonski postaji v Ljubljani za 1893. leto, vršila se boče v četrtek dne 1. decembra t. l. od 10. do 12. ure dopoldne pri tukajšnjem uradu minuendo licitacija.

K tej licitaciji vabijo se podvzetniki s pristavkom, da je udeležitelj 50 goldinarjev varščine položiti.

Magistrat Ljubljanski kot odgonska postaja

dne 21. novembra 1892.

(1302—3)

Naznanilo prodaje.

Na prodaj je v Brežicah v Jože Kukovičevo konkurzno maso spadajoča zaloga

drobnega in specerijskega blaga ter železnine z vsem pohištvom v štacuni.

Zaloga se je sodnijsko cenila na 9245 gld. 44 kr. a. v. in se boče prodala onemu, koji največ za njo ponudi.

Dotične ponudbe vzprejem

V zakup eventuelno na račun se odda

mesarska in gostilničarska obrt v vasi Vode, občine Trboveljske, v jako dobrem kraju, v središču rudnika, in sicer od 1. januarja 1893. l. začenši, in le takim, ki so se že preje bavili s to obrtjo ali so vsaj v tej stroki. — **Mesarija** obstoji iz jako dobre mesnice, urejenega zdvigavnega mostu, svinjske kuhinje, hleva in zraven spadajoče dobre preka-jevalnice. — **Gostilna** v pritličji obstoji iz točilnice, velike sobe za goste in posebne sobe, prostrane kuhinje in jedilne shrambe, točilne kleti, jako dobre vinske kleti in ledenice. — **V I. nadstropji** sta 2 veliki sobi in 3 majhne sobe za tujce, vse s celo opravo. — K temu pride še kegljišče in pravica uporabe vrta. — Več se izve pri lastniku gospodu **Franu Pollak-u**, posestniku v **Vodah**, občina Trbovlje. (1299—2)

Josipina Šumi

sladčičarska obrt

v Ljubljani, na Kongresnem trgu (v Zvezdi) št. 13
priporoča

za Miklavža in Božič

svojo največjo in najlepšo zalogo

sladčičarskih izdelkov

lastnega izdelka, navadne do najfinejše vrste. — Ker jo blago izdelano doma, zamore prav uspešno tekmovati z vsakim drugim enakim blagom, — **torej je vsaka konkurenca od druge izključena.**

Slavno občinstvo izvoli naj na znanje vzeti, da se dobiva **odlej do Božiča** vedno sveže. (1293—3)

fino pecivo (namizno-posladno pecivo).

Naročila izvršujejo se najtočneje.

Ceniki se pošiljajo na zahtevanje vsakomur.

Velika
50krajcarska loterija.

**Jutri
žrebanje!**

(1207—15)

Glavni dobitnik:

gld. 75.000 gld.

Srečke po 50 kr. priporoča J. C. MAYER.

Poslovno naznanilo.

Josip Stadler

stavbinski in galanterijski klepar v Ljubljani
od oblastnije koncesijonirani vodovodni installateur
na Starem trgu št. 15.

Čast mi je, najudaneje naznaniti cenjenim p. n. naročiteljem, da sem z dnem **1. novembra t. l.** opustil svojo že 30 let obstojajočo poslovnico v **čevljarških ulicah št. 4** in da sem isto **premestil** v že obstoječo **glavno poslovnico v lastni hiši, Stari trg št. 15.**

Zahvaljujoč se za zaupanje, ki mi ga je prespoštovano občinstvo v tako obilni meri dosedaj naklonilo, prosim da bi me isto tudi v prihodnje počastilo s svojimi cenjenimi nalogi ter si bodem prizadeval izvrševati jih še skrbneje nego doslej in kolikor moči ceneje.

Zajedno priporočam svojo veliko zalogo vsakovrstnega **svetle lako-vanega in posteljenega kuhinjskega in hišnega posodja** naj-boljše kakovosti, **specijalitete v kavovarjih in brzovarjih** naj-novejše konstrukcije, **majolike za čaj, modle za pecivo in žoloo, stenske lavoirje, omarice za pisma, tičnike, podstavke za premog, grevnice, akafe, vrče, čebre, banje za kopanje, za otroke in take s sedalom; Bidet-ove žepne svetilnice, nagrobne vence od kovi itd., itd.** po znatno znižanih cenah.

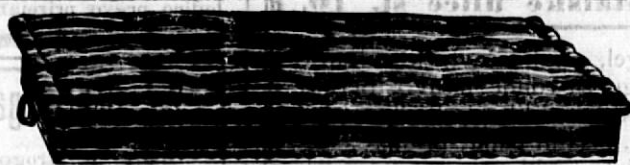
Naročila in popravljaja vsake vrste izvršujejo se hitro in po naj-nizjih cenah.

Vodovodna instalacijska dela vsake vrste se prevzemó in se strogo strokovnjaško izvršujejo in popravljaja točno in po ceni za-računijo.

Z velespoštovanjem

(1279—4)

Josip Stadler.

10

goldinarjev

stane pri meni en modroc na peresih (Federmatratze). Ti modroci so solidno iz najboljšega tvarine narejeni, imajo po 30 dobro vezanih, močnih peres iz naj-boljšega bakrenega drata, so s finim afrikom tapcirani in močnim platnenim cvilhom preoblečeni ter 10—15 let **nobenih poprav** ne zahtevajo. Pri naročilih z dežele naznani naj se vselej **natančna** mera postelje v **notranji luči**. — Ako se torej dobi za 10 gld. **dobar** tapciran modroc na pe-resih, je pač nemestno kupovati malovredne nadomestke, kateri pravemu na-menu, imeti **dobre** postelje, ne ustrezajo.

ANTON OBREZA, tapcirar v Ljubljani, Šalenburgove ulice 4.

Lastnikom hotelov, vil, kopelij in zavodov popust od cene.

Zièaste žimnice za vsako posteljo na-vadne velikosti po **8 gld. 90 soldov**; z afrikom tapcirane in s cvilhom preoblečene po **15 gld.** (714—41)

DITMAR-SVETILKE.

FABRIK-ZEICHEN

.... „DITMAR-JEVE NOVOSTI ZA SEZONO 1892/93 NA NOVO DOKAZUJEJO, DA JE SPOPOLNITEV PETROLEJSKIH SVETILK STORILA KORAK NAPREJ, KOJI NAPREDEK V IZREDNO VISOKI MERI ODGOVARJA NOVODOBNIM POMNOŽENIM ZAHTEVAM GLEDE RAZSVETLJAVE.

DITMAR-SVETILKE SO SI PO SVOJIH

UKUSNIH OBLIKAH

IZVRSTNI IZVRŠITVI

VELIKI SVETILNOSTI

PRI ČUDOVITO NIZKIH CENAH OSVOJILE SVETOVNO TRŽIŠČE.

R. DITMAR NA DUNAJI

C. KR. DEŽELNO PRIV.

TOVARNA ZA SVETILKE IN KOVINSKO ROBO

III., EROBERSTRASSE 23, 25, 27 IN SCHWALBENGASSE 2, 3, 4.

DITMAR-SVETILKE

IMA V ZAL